

PREGOVOR

Razmatrajući na sjednici u srpnju 1997. godine svoje naredne ciljeve, urednički je odbor časopisa Tourism and Hospitality Management konstatirao da turistička statistika ne prati silni napredak turizma u svijetu, što je izraz i posljedica globalizacije svijeta, koja se zbiva u drugoj polovici dvadesetog stoljeća. Šest stotina milijuna turista, što se sredinom posljednje decenije ovog našeg dvadesetog stoljeća upućivalo izvan svoje domovine, da provedu svoj odmor ali i poslovna putovanja na svim destinacijama našeg malog svemirskog broda, što se Zemlja zove, još se uvijek u zemljama dolaska registriraju kao putnici različito. Ponekad ih statistika kao putnike zabilježi samo kad pređu granicu neke zemlje, u drugim se pak zemljama registriraju samo ako su boravili u hotelima i sličnim objektima. Još je složenije kad se razmatraju prihodi i rashodi od turizma: u nekim se zemljama procjenjuje taj izdatak na osnovu ispitivanja malog uzorka putnika što su boravili u datoj zemlji, ili pak na temelju izjava povratnika s turističkog putovanja. Još su nesigurnije procjene u potrošnji, što su ih imali (i domaći i inozemni turisti) kupujući proizvode u zemlji prigodom svojih putovanja. Zato su procjene o prihodima i rashodima od inozemnog turizma najčešće tek ocjene, koje se asimptotski približavaju stvarnosti.

Tako su stručnjaci, koji se bave znanstvenom analizom fenomena turizma dovedeni u paradoksalnu situaciju: gospodarska grana, koja se tako brzo razvija u svjetskim srazmjerima, koja postaje sve značajnija, statistički se prati nepotpuno i nejedinstveno. Razlike u metodologijama od zemlje do zemlje su velike, pa to otežava, a ponekad i onemogućava komparativnu analizu, što je iznimni slučaj u postojećoj globalizaciji gospodarskih kretanja u svijetu.

Problem, na koji smo ukazali, iznimno je složen, s obzirom na karakter turizma kao multidisciplinarne gospodarske aktivnosti. Taj su problem uočiti stručnjaci, ali ga nisu riješili. Rješenje za turističke

statističke probleme ne daje SNA-Sustav nacionalnih računa (koga su zajednički izradili stručnjaci Eurostat-a, Međunarodnog Monetarnog fonda, Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj-OECD, UN-a i Svjetske banke), koji je objavljen kao metodološki priručnik godine 1993; niti to čini Europski sustav nacionalnih računa (ESA), kog je Eurostat objavio 1995. godine. Na sjednici redakcije konstatirali smo da su, doduše, pojedini segmenti turističke statistike standardizirani, zahvaljujući višedecenijskom radu na metodologiji pojedinih aspekata (naveden je kao primjer rad Međunarodnog monetarnog fonda, koji je sa svojim Priručnikom, koji je u upotrebi već decenijama, uspio standardizirati načine registracije prihoda i rashoda na stavci "putovanja" u platnim bilancama zemlja-članica).

Uočivši te probleme Redakcija je časopisa sugerirala Hotelijerskom fakultetu odražavanje radnog sastanka, na kome bi se raspravljalo o turističkim statistikama, s ciljem sagledavanja ne samo metodoloških problema već i iznalaženja praktičnih rješenja za postojeće tegobe. Hotelijerski je fakultet prihvatio te sugestije, pa je pozvao na suradnju mnogobrojne institucije i pojedince. Odgovor je bio velik, ali su referati kasnili, a mnogi su i otkazali učešće zbog ovog ili onog razloga. Budući da je vrijeme prolazilo, na sugestiju Hotelijerskog fakulteta odlučilo se spojiti raspravu o turističkoj statistici sa raspravom na skupu Hotelska kuća '98. Taj se skup, naime, održava bijelno po 14. put u Opatiji, već tri decenije.

U ovom su broju časopisa tiskani svi prispjeli, a pozitivno ocijenjeni referati za tematsko područje "statističko praćenje kapaciteta i rezultata" koji će se raspravljati 5. i 6. listopada 1998. godine u Opatiji na Hotelskoj kući '98. Tu su, nadalje, i neki izabrani referati drugih tematskih područja ("institucionalna organizacija i menadžment turističke destinacije" te "sustav mjerenja i ocjenjivanja kvalitete").

Vjerujem da će tako tematski komponiran broj časopisa, koji izlazi s radovima Hotelske kuće prije samo održavanja Skupa, omogućiti kvalitetniju raspravu i lakše formuliranje zaključaka samog Skupa.

Opatija, 19.06.1998.

*Prof. dr. sc. Vladimir Stipetić
Glavni i odgovorni urednik*